

Harmonogram výuky předmětu Ekonomika zdravotnictví (garant doc.Malý)

jarní semestr 2008/2009; středa: 14,35 – 16,50; místnost: P3

Základní (povinná) literatura, další prameny rozepsány u jednotlivých tématach:

- Potůček, M. a kol. *Veřejná politika*, Praha, SLON, 2006. 399 s. ISBN 8086429504 (Háva, P., Zdravotní politika. kap.12, s.311-352)
- Kuvíková, H., Murgaš, M., Nemeč, J. *Ekonomika zdravotnictví*. Phoenix [Banská Bystrica], 1995. 110s. ISBN 80-900563-1-8.
- Malý, I. *Problém efektivní alokace zdrojů ve zdravotnictví*. MU Brno, 1998. s.114. ISBN 80-210-2006-7.
- Malý, I. *Vybrané otázky z ekonomie zdravotní péče*. Studijní opora pro studenty distančního studia Management ošetrovatelství LF MU, MU Brno, 2004 ([elektronicky](#)) (dále v textu jako „skripta Malý“)

Datum přednášky	Téma přednášky	Seminář	Materiály, literatura
1.týden 18/02/2009 (Malý)	<p>Úvodní přednáška. Předmět studia, organizace výuky, požadavky k připuštění ke zkoušce, forma a obsah zkoušky, literatura.</p> <p>Zdravotnictví – specifické odvětví poskytující služby (+ postavení v rámci NH). Zdraví jako produkt i produkční faktor. Měření zdravotního stavu.</p> <p>Zdravotnická statistika – prameny informací (http://www.euro.who.int/InformationSources/Data/20010827_1)</p> <p>Produkční funkce zdraví (do jaké míry existuje kauzalita mezi fungováním zdravotnictvím a zdravím?)</p> <p>Základy epidemiologie (viz text „Epidemiologie“ (Holčík))</p> <p>Zdravotnické systémy</p> <p>Specifické odvětví, pro které je typická ingerence státu (důvody viz 2.týden) – public x private mix; mix vlastnictví, mix mezi konkurencí a kooperací, mix mezi tržním automatismem a plánováním) => zdravotní politika (viz také prezentace „zdrav. stav...“)</p> <p>Struktura odvětví.</p> <p>Druhy, segmenty péče.</p> <p>Instituce - poskytovatelé, plátcí. Typologie.</p> <p>Zájmové skupiny.</p> <p>Základní funkční ekonomické, organizační a řídicí vazby – model 3 propojených trhů. Dilemata zdravotnických systémů.</p> <p>Modely, příklady ZS v různých zemích. Principy komparace ZS.</p> <p>Reformy zdravotnictví - dochází ke konvergenci?</p> <p>Zdravotnický systém v ČR</p>	<p>Diskuse základních otázek pro veřejnou volbu (rozhodnutí státu):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zdraví nebo jiné cíle? 2. Zdravotní péče nebo jiné programy podporující zdraví? 3. Kolik rovnosti? A jak jí dosáhnout? 4. Dnes nebo zítra? 5. Tvůj nebo můj život? 6. Džungle nebo ZOO? <p>(otázky převzaty z FUCHS, 2002)</p> <p>Doporučuji si text předem přečíst!</p>	<p>Prezentace: Přednáška 1</p> <p>Povinná studijní literatura: Seznam definic základních pojmů (s.1) Kuvíková, Murgaš, Nemeč: <i>viz základní literatura</i> s.13-23 Potůček: <i>viz základní literatura</i> s.311-323 Návrh zákona o zdravotní péči 2002 (definice péče)</p> <p>Doporučená literatura (může pomoci): Fuchs, V. <i>Who shall live? Health, economics, and Social Choice</i>. World Scientific. Singapore. 2002 ISBN 9810241836 (s.17-29) Křížová, E. <i>Rovnost ve zdraví (ekvita) v transformovaném zdravotnictví České republiky</i>. Studie NHÚ Josefa Hlávky. Studie 3/1998 Křížová, E. <i>Zdravotnické systémy v mezinárodním srovnání</i>. vlastním nákladem, 1998. ISBN 80-238-0937-7 Podklady k zahraničním ZS: USA; UK 1, UK 2, Slovensko Skripta Malý (kapitoly 1,2)</p> <p>Rozšiřující (podmínka excelence): Saltman, R., B., Figueras, J. <i>European Health Care Reform. Analysis of current strategies</i>. WHO. Copenhagen 1997. s.308 ISBN 92 890 1336 2</p>

<p>2.týden 25/02/2009 (Malý)</p>	<p>Zdravotnictví jako předmět zájmu ekonomické teorie. <i>Health Care Economics</i>, základní problémy uplatnění metod ekonomické analýzy ve zdravotnictví. Konflikt hodnot – vztah mezi medicínou a ekonomikou. Příčiny růstu výdajů na zdravotnictví. (viz např. vztah nákladů a věku)</p> <p>Ekonomická podstata zdravotnických služeb. Charakteristiky produkovaných zdravotnických služeb, struktura a charakteristiky zdravotnického trhu. Selhání trhu. Úvod do problémů nabídkové a poptávkové stránky trhu. Specifika zdravotnických trhů podle Arrowa.</p>	<p>Diskuse: Které zdravotnictví je „lepší“?</p> <p>Hodnocení fungování zdravotnických systémů.</p> <p>Efektivnost vs. equita. Hodnoty a standardy v ekonomické analýze.</p> <p>Metody ekonomické analýzy ve zdravotnictví (rekapitulace známého plus CUA, QALY, hodnota lidského života, typologie přínosů)</p>	<p>Prezentace: Přednáška 2 Povinná studijní literatura: Seznam definic základních pojmů (s.2-10,12) Malý: Pravděpodobné změny... (1997) Hodnocení systémů zdravotní péče a efektivnost (skripta Malý, kap 1.4) Holčík et al. 1998 (kapitola 7) Malý: Vliv spojení osob plátců a poskytovatelů zdravotní péče na efektivnost služeb Doporučená literatura (může pomoci): Arrow, K. J.: <i>Uncertainty and the Welfare Economics of Medical Care</i> (Arrow) Konkurenčnost zdravotnických trhů (Malý) Přiměřenost péče (Malý) Pojetí efektivnosti (Malý) Rozšiřující (podmínka excelence): Kendall, Knapp: Measuring the performance of voluntary organizations Drummond, M.F., O'Brian, B., Stoddart, G., Torrance, G.W. <i>Methods for the Economics Evaluation of Health Care Programmes</i>, 2nd. ed. Oxford University Press. Oxford 2001. s.305 ISBN 019 262773 2</p>
<p>3.týden 04/03/2009 (prof. Holčík, LF MU)</p>	<p>Zdravotní politika, hodnoty, cíle, hlavní otázky (Základní rozhodovací procesy, právo na zdraví, resp. na zdravotní péči.) Hodnoty – equita, spravedlnost, rovnost, solidarita (viz prezentace „Solidarita“)</p>	<p>Diskuse článků: Specifika zdravotnictví jako prostředí pro ekonomické vztahy (články Holčík, Bojar, Zaloudík)</p>	<p>Prezentace: Přednáška 3 Povinná studijní literatura: Holčík, J., Žáček, A., Koupilová, I. <i>Sociální lékařství</i>, MU Brno, 1998. ISBN 80-210-1907-7 (kapitola 5, s.31-57) Gladkij, I. <i>Úvod do zdravotní politiky, ekonomiky a sociologie zdravotnictví</i>. UP Olomouc. 2000. ISBN 80-244-0176-2 (kapitola 1, s.5-40)</p> <p>Doporučená literatura (může pomoci): Callahan, D. Medicína a trh Prezentace „Ekonomické chování“ (Vepřek)</p> <p>Prameny zdravotní politiky: Health 21, Dlouhodobý program MZ ČR (Stráský, 1995) Dlouhodobý program vlády (David 1999), Návrh reformy nezávislého týmu (Vepřek 2001), Střednědobá koncepce 2002 vláda, Koncepce MZ 2003, Koncepce Emmerová (2005), Zdravotnictví řízené občanem (Vepřek II), Chťt zdraví (Modrá šance (Julínek)), + reakce na Emmerovou, Julínka</p>
<p>4.týden</p>	<p>Poptávka po zdravotní péči. Poptávka kontra potřeba jako základna</p>	<p>Diskuse spoluúčasti,</p>	<p>Prezentace: Přednáška 4a, Přednáška 4 základní</p>

<p>11/03/2009 (Malý)</p>	<p>pro tvorbu zdravotní politiky a zdravotnického plánování. Faktory ovlivňující poptávku pacientů, elasticita poptávky. Role lékařů při formování poptávky. Nástroje omezování poptávky po zdravotní péči. Spoluúčast, regulace.....</p>	<p>nástroje regulace poptávky...</p>	<p>Povinná studijní literatura: Kuvíková, Murgaš, Nemeč... Mertl: Potřeba a poptávka Základní teze (Malý) Doporučená literatura (může pomoci): Prezentace k Grossmanově modelu Doplnění ke Grossmanově modelu Rozšiřující (podmínka excellence): Feldstein, M. <i>Health Economics</i>. 4th ed.. Delmar Publisher. Albany. 1993. ISBN 0-8273-5317-0</p>
<p>5.týden 18/03/2009 (Malý)</p>	<p>Poptávka po zdravotním pojištění. (Teorie zdravotního pojištění). Standardní pojmy zdravotního pojištění: spoluúčast, připojištění. Teorie poptávky po zdravotním pojištění. Adversní výběr, sdílení rizika, „cream skinning“, morální hazard -- problémy zdravotního pojištění</p>		<p>Prezentace: Přednáška 5 Povinná studijní literatura: Kuvíková, Murgaš, Nemeč... Doporučená literatura (může pomoci): Rozšiřující (podmínka excellence): Feldstein, M. <i>Health Economics</i>. 4th ed.. Delmar Publisher. Albany. 1993. ISBN 0-8273-5317-0</p>
<p>6.týden 25/03/2009 (Darmopilová)</p>	<p>Nabídka zdravotní péče. Faktory ovlivňující úroveň nabídky. Formy konkurence. Metody regulace nabídky. Sítě zdravotnických zařízení. Co způsobuje bariéry vstupu do odvětví? Proč chybí/je omezen ziskový motiv? Konkurence na zdravotních trzích – vhodná/žádoucí? Formy konkurence v jednotlivých segmentech zdravotnictví. Racionalizace nabídky zdravotní péče – nástroje regulace.</p>	<p>Kapacity zdravotnických systémů. Statistické ukazatele, základní komparace, diskuse vztahu mezi nabídkou a poptávkou. Hlavní pramen: http://www.uzis.cz/ http://data.euro.who.int/hfad/</p>	<p>Prezentace: Přednáška old 5 Prezentace 2009 (Darmopilová) Povinná studijní literatura: Kuvíková, Murgaš, Nemeč... stručné teze (Malý) teze (Darmopilová) Doporučená literatura (může pomoci): Darmopilová: Veřejně soukromá partnerství Rozšiřující (podmínka excellence): <i>The Elgar companion to health economics / edited by Andrew M. Jones.. Cheltenham, UK : Edward Elgar, 2006. 565 s.(kapitola 20)</i></p>
<p>7.týden 01/04/2009 (Malý)</p>	<p>Financování zdravotní péče. Modely (kontinentální, NHS, liberální), možnosti a omezení jejich využití. Formy plateb (přímé, nepřímé, typologie plátců „třetí strany“) Metody proplácení nákladů (úhrad) poskytovatelům služeb - deskripce, komparace. Vliv zvoleného způsobu financování na ekonomické chování subjektů.</p>	<p>Místa konfrontace s omezeností zdrojů DRG – soubor materiálů (v režimu „rozšiřující“)</p>	<p>Prezentace: Přednáška 7 Povinná studijní literatura: Financování zdravotnictví (část učebnice, Malý) Čtyři úrovně konfrontace (Malý) Přímé platby (Malý) Malý: DRG Základní pojmy k výkonovým úhradám Vyhláška 383/2007Sb. Doporučená literatura (může pomoci): Mechanismy úhrad v ČR (2006) Odhad v r.1995 (Malý) Rozšiřující (podmínka excellence): Vyhláška 619/2006 Sb. Incentives and Provider Payment Metod (kapitola z učebnice Barnum, Kurtin, Saxenian)</p>

<p>8.týden 08/04/2009</p> <p>(V.Kothera, gen.ředitel ZP Metal-Alliance)</p>	<p>Role zdravotních pojišťoven v českém zdravotnickém systému. Jaká je role zdravotních pojišťoven v současném systému, hlavní problematické body, možné varianty dalšího vývoje. Jaká hlavní rozhodnutí musí v souvislosti se svým hospodařením (resp. sestavováním pojistných plánů, kontrakční politikou atd.) pojišťovny dělat. Co k tomu musí vědět a umět.</p> <p><u>Výběr pojistného</u>, tvorba zdravotních plánů, kontraktace péče, kontrola, tvorba produktů</p>	<p>V. Kothera (generální ředitel ZP Metal-Alliance)</p>	<p>Prezentace: Přednáška Systém veřejného zdravotního pojištění v ČR (Kothera) (verze 2005) dtto verze 2006</p> <p>Povinná studijní literatura: Malý: Fond veřejného zdravotního pojištění v ČR</p> <p>Doporučená literatura (může pomoci): Jak dál s VZP (Vepřek, 1997)</p> <p>Rozšiřující (podmínka excelence): Výroční zprávy zdravotních pojišťoven – VZP, oborových.</p>
<p>9.týden 15/04/2009 (Darmopilová)</p>	<p>Reforma českého zdravotnictví 1990-2000. Vývoj, zájmy, perspektivy. <u>Cíle reformy</u>. Transparentnost prostředí, <u>korupce</u>.</p>	<p>Kontrolní průběžný test - 30% celkového hodnocení</p> 	<p>Prezentace: Reforma-přednáška; Přednáška 8 anglická prezentace</p> <p>Povinná studijní literatura: Nejnovější reformy 2007+ (Hroboň) Diskuse reformních záměrů (Občan v síti) Efektivnost reforem (Malý) Reforma v ČR (Malý, 1995) Příklad polemiky (Emmerová vs. zubaři)</p> <p>Doporučená literatura (může pomoci): Chytáme druhý dech? (Vepřek) Pacient nebo občan? (sborník z konference) Problém s léky Transparency International o českém zdrav.</p> <p>Rozšiřující (podmínka excelence): znalost reformních materiálů v ČR (viz 1.týden)</p>
<p>10.týden 22/04/2009 (Koška)</p>	<p>Ekonomika zdravotnického zařízení. Struktura a charakter nákladů (výdajů) a výnosů (příjmů). Sazebník výkonů,</p> <p>Finanční management nemocnice, controlling</p>	<p>P.Koška (FN Brno)</p>	<p>Prezentace: Rozsáhlá prezentace ing. Košky (Super!) Ekonomika ZZ (pomocná)</p> <p>Povinná studijní literatura: Stručné teze k ekonomice a řízení ZZ Studijní text - Zigová Ekonomika a management ZZ</p> <p>Doporučená literatura (může pomoci): Hospodaření nemocnic UZIS 2005</p>
<p>11.týden 29/04/2009 (Malý)</p>	<p>Management zdravotnických zařízení. ZZ jako firma. Vztah mezi medicínským a ekonomicko-finančním prvkem při řízení zdravotnických zařízení. Role lékaře, klinický management. Specifika řízení lidských zdrojů</p> <p>Řízená péče. (managed care), HMO, Standardy</p>	<p>Specifika managementu ZZ</p> <p>Prezentace studentů (budou zadány v první polovině semestru)</p>	<p>Prezentace: „Standardy“;</p> <p>Povinná studijní literatura: Neziskovost jako faktor neefektivnosti (Malý) Nemocnice – o.s.či NNO? (Ditrich) Řízená péče, cesta k dospělosti Řízená péče – cesta ke zvyšování efektivnosti (Vepřek) Řízená péče - definice, historie, typy a budoucnost. (Vepřek) Řízená péče a její efektivita (Vepřek) Řízená péče jako nástroj kontroly nákladů (Vepřek)</p> <p>Doporučená literatura (může pomoci): Data, Info, Medicína Jak vypadá standard v praxi?</p>

			Smysl a cíl procesu zavádění standardů Rozšiřující (podmínka excellence): Řízení lidských zdrojů (skripta Ďuriš Trnava)
12. týden 06/05/2009	Role veřejné správy ve vztahu ke zdravotnictví Základní přehled legislativy Řízení kvality. Strategický management	Problém právní formy ZZ ZP v nestátních ZZ,... ; Veřejné neziskové ústavní ZZ; Akciové společnosti.	Prezentace: Kvalita Povinná studijní literatura: Text ke kvalitě (Špaček) Nesouvislé teze ke standardům Návrh zákona o veřejných neziskových zařízeních (2006) Zdravotní politika na komunální a regionální úrovni Doporučená literatura (může pomoci): K univerzitním nemocnicím a.s. (ředitel Zeman) Seminář: Neziskové nemocnice, naděje nebo past?
13. týden 13/05/2009 (Krutilová)	Aktuální otázky zdravotní politiky – spoluúčast: formy, dopady	Závěrečný test – 30% celkového hodnocení	Povinná studijní literatura: